



EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)



Karel Hlaváček
Václav Štěrba

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
UZAVŘENÍ DOHODY SE SRBSKEM	3
TURECKO	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	5
ESDP MISE V GUINEA-BISSAU	5
VNĚJŠÍ VZTAHY V ROČNÍ POLITICKÉ STRATEGII EK	5
REGIONÁLNÍ INICIATIVY V EVROPSKÉ POLITICE SOUSEDSTVÍ	7
USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU O SITUACI V GAZE	8
ESDP MISE EU	9
VYHLÁŠENÍ NEZÁVISLOSTI V KOSOVU	11
DOKUMENTY SZBP EU	12

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

UZAVŘENÍ DOHODY SE SRBSKEM

Pozadí

Jednání mezi EU a Srbskem o uzavření Stabilizační a asociační dohody (SAD) byla zahájena v říjnu 2005. Za jednu z hlavních podmínek pro uzavření dohody byla od počátku stanovena plná spolupráce s ICTY v Haagu. V květnu 2006 se rozhodla Rada EU pozastavit jednání o SAD, poté co byla vrchní prokurátorkou ICTY informována o nedostatečné spolupráci s tribunálem. Jednalo se především o neschopnost (nevůli) srbských orgánů dopadnout generála Ratka Mladiče.

31. května 2007 byl v Bosně a Hercegovině při společné akci srbské a bosensko-srbské policie zadržen Zdravko Tolimir, někdejší spolupracovník Ratka Mladiče. I na základě tohoto činu konstatovala Carla del Ponte zlepšení spolupráce Srbska s ICTY. Pro EU toto bylo dostatečným důvodem k obnovení jednání a jejich dovedení až k parafování SAD 7. listopadu 2007. Konečný podpis dohody však EU i nadále podmiňuje „plnou“ spolupráci Srbska s ICTY (tedy dopadením Ratka Mladiče). Mezi členskými státy EU však stále sílí křídlo podporující uzavření dohody i bez Mladiče v Haagu.

Usnesení srbského parlamentu

Ve svém usnesení z 26. prosince 2007 o ochraně suverenity, teritoriální integrity a ústavního pořádku Srbska parlament vymezil rámcovou pozici pro vládu ohledně možného odtržení Kosova. Zde mj. zdůraznil, že „všechny mezinárodní dohody, které vláda uzavře, včetně Dohody o stabilizaci a přidružení s EU, musí být zamřeny na zachování srbské suverenity a srbské integrity.“ Nepřímo tak byla odmítnuta snaha EU vyjít Srbsku vstříc výměnou za jeho zdrženlivost v případě vyhlášení kosovské nezávislosti.

Aktuálně

28. ledna 2008 přijala Rada závěry k západnímu Balkánu, ve kterých nabídla Srbsku uzavření Politické dohody o spolupráci, která by překlenula období dokud nebude podepsána SAD. Tato prozatímní dohoda by zahrnovala politický dialog, další vizeovou liberalizaci a spolupráci v oblasti vzdělávání (rozšíření programu ERASMUS Mundus). Dohoda měla být podepsána 7. února.

Srbský premiér Koštunica však ve svém projevu z 5. února odmítl návrh EU na podpis politické dohody, když Unie zároveň vysláním své mise do Kosova přispívá k dezintegraci Srbska. Komisař pro rozšíření Olli Rehn ve svém [prohlášení](#) označil obstrukci jedné ze srbských vládních stran za politováníhodnou a jednoznačně odmítl spojování této dohody se situací v Kosovu. Unie zůstává připravená dohodu podepsat.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

TURECKO

Pozadí

Přístupová jednání s Tureckem byla zahájena 3. října 2005. Od té doby se Turecku podařilo otevřít 6 kapitol z 35 kapitol unijního acquis, ale jen jednu (Věda a výzkum) uzavřít. V prosinci 2006 Rada pozastavila vyjednávání v 8 ještě neotevřených kapitolách, neboť Turecko nesplnilo závazky vyplývající z protokolu k Dohodě o celní unii s EU (konkrétně otevření přístavů a letišť pro kyperské lodě a letadla). K pokroku došlo v prosinci 2007, kdy byly otevřeny nové dvě kapitoly. V současnosti jsou tedy otevřeny následující kapitoly: Statistika, Podniková a průmyslová politika, Trans-evropské sítě, Zdraví a ochrana spotřebitele, Finanční kontrola.

Dlouhodobým problémem přístupového procesu je zejména dodržování lidských práv a vztahy Turecka s Kyprem. Z hodnotící zprávy Evropské komise z roku 2007¹ vyplývá, že reformy v Turecku zpomalují, zejména v oblasti demokracie a svobody projevu.

Aktuálně

3. března 2008 se v Evropském parlamentu (EP) konala konference² týkající se ústavní reformy Turecka a kurdské otázky. Oli Rehn³ na této konferenci vyzýval ke zlepšení situace v oblasti lidských práv. Zvláště citlivou záležitostí je článek 301 tureckého trestního zákoníku, který ustanovuje trestnost „urážky Turectví“ a který je ze strany EU dlouhodobě kritizován z důvodu omezování svobody projevu. Rehn tak zopakoval výtku zmíněnou již v hodnotící zprávě Komise z roku 2007. Podle něj EU bez zrušení tohoto článku neotevře kapitolu 23 týkající se soudnictví a základních práv. V oblasti lidských práv má Turecko dále vylepšit situaci kurdské menšiny, práva žen a dětí a sociální práva. Dalšími kritizovanými oblastmi jsou soudnictví a boj proti korupci. Rehn však zmínil i turecké pokroky, a to především zrušení trestu smrti, politiku nulové tolerance mučení a zlepšení civilní kontroly armády.

Přes tuto kritiku se však Turecko v poslední době postupně přibližuje požadavkům EU. Nedávno přijalo zákon o nadacích, který odpovídá evropským normám. Předpokládá se, že bude přijat dodatek ke spornému článku 301 trestního zákona. Rovněž do nedávné volby kyperského prezidenta se vkládají naděje na oživení procesu kyperského znovusjednocení, což by mohlo přinést vzřešení dlouhodobého sporu Turecka s Kyprem. Turecko doufá, že se mu během slovinského předsednictví podaří otevřít další tři kapitoly. V rámci mezivládní konference, jež se bude konat v dubnu 2008, chce otevřít kapitoly Obchodní právo a Duševní vlastnictví, na červnové mezivládní konferenci pak kapitolu Volný pohyb kapitálu.

¹ Turkey 2007 Progress Report - k dispozici [ZDE](#).

² Program a obsah konference k nahlédnutí [ZDE](#).

³ Plný text projevu Oliho Rehna k dispozici [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

ESDP MISE V GUINEA-BISSAU

Popis problematiky

Vyslání civilní mise do Guinea-Bissau bylo EU připravováno již od května loňského roku, kdy tam byla vyslána „fact-finding“ mise Rady a Komise. V září 2007 dokončila guinejská vláda plán reformy bezpečnostních složek. Záměr vyslat do země civilní misi na podporu této reformy schválila Rada EU ve formátu ministrů obrany v listopadu 2007.

Zahájení a doba trvání mise

Společnou akci o misi EU na podporu reformy bezpečnostního sektoru (EU SSR GUINEA-BISSAU) přijala Rada 12.2. 2008. Mise o poměrně malém rozsahu (celkem 15 vojenských a civilních expertů) bude v Guinea-Bissau rozmístěna po dobu 12 měsíců od dosažení její počáteční operační schopnosti (tedy zhruba od května 2008 do května 2009).

Náplň mise

Cíle mise jsou v jejím mandátu vymezeny následovně:

- Podílet se na vypracování podrobných implementačních plánů k Národní bezpečnostní strategii, zahrnující restrukturalizaci vojenských a bezpečnostních složek.
- Podílet se na vyhodnocení potřeb v oblasti dalšího rozvoje bezpečnostních složek, včetně jejich výcviku a vybavení.
- Vyhodnotit potenciál a rizika spojená s dlouhodobou přítomností mise ESDP.

VNĚJŠÍ VZTAHY V ROČNÍ POLITICKÉ STRATEGII EK

Popis problematiky

Vždy na začátku roku (únor/březen) prezentuje Evropská komise svoji roční politickou strategii (Annual Policy Strategy - APS) pro nadcházející rok. APS stanovuje hlavní politické priority a klíčové iniciativy Komise a též alokuje související rozpočtové a lidské zdroje. APS je po svém zveřejnění předmětem diskuse s Radou, Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů. Svá stanoviska k dokumentu dávají Komisi i národní parlamenty. Výsledky tohoto konzultačního procesu pak Komise zohledňuje při vypracování svého pracovního plánu (Commissions work programme) na následující rok.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Konzultační proces k APS dává všem účastníkům evropských politických procesů příležitost ovlivnit budoucí politiky Komise v prvotní fázi jejich plánování. Pro ČR budou APS na rok 2009 a na ní navazující pracovní program zvláště důležité vzhledem k jejímu předsednictví v Radě EU.

Předpokládaná jednání v Institucích EU

APS pro rok 2009 prezentovala Evropská komise 13. února 2008.⁴ Nad dokumentem nyní proběhne diskuse v Radě a Evropském parlamentu, s výstupy nejpozději v dubnu/květnu tohoto roku. V květnu se k dokumentu vyjádří též COSAC. Legislativní a pracovní program Komise na rok 2009 lze očekávat nejpozději v říjnu.

Priority v kapitole vnějších vztahů

Lisabonská smlouva by měla významně posílit roli EU na mezinárodní scéně, Komise se proto zaměří na efektivní implementaci nových ustanovení – zejm. pokud jde o vytvoření Evropské služby pro vnější činnost. Klíčovými tématy vnějších vztahů pak budou energetická bezpečnost, změna klimatu a migrace.

Do finální fáze vstoupí přístupové rozhovory s Chorvatskem, pokračovat budou rozhovory s Tureckem. Důraz bude kladen na další přiblížení zemí západního Balkánu ke členství v EU. Komise bude hrát vedoucí roli při implementaci budoucího statusu Kosova, a to hlavně prostřednictvím podpory mezinárodní civilní správy.

Evropská politika sousedství se bude i nadále provádět prostřednictvím Akčních plánů se 12 zeměmi. V průběhu roku 2009 by měla být uzavřena nová posílená dohoda s Ukrajinou. Předpokládá se, že nový smluvní základ dostanou též vztahy s Moldavskem a Libyí.⁵ Klíčovou prioritou zůstávají vztahy s Ruskem a uzavření nové posílené dohody.

Pokud jde o vyčlenění rozpočtových a finančních zdrojů, největší zátěží budou pro Komisi Blízkovýchodní mírový proces (podpora palestinské samosprávy, především prostřednictvím mechanismu Pegase) a realizace civilní správy v Kosovu (práce Mezinárodního civilního úřadu a mise ESDP na podporu vlády zákona). V obou těchto položkách Komise předpokládá navýšení rozpočtu oproti původním předpokladům (využití rezerv z příslušné rozpočtové kapitoly). Celkové finanční prostředky vymezené pro Palestinu činí 1537 milionů eur na období 2007-2013, resp. 535 milionů eur pro Kosovo na období 2007-2011.

⁴ Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions – Annual Policy Strategy for 2009, COM(2008) 72, ke stažení ZDE.

⁵ Libye doposud nebyla do Evropské politiky sousedství z politických důvodů zahrnuta.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

I nadále bude pokračovat nárůst rozpočtu na SZBP. Pro rok 2009 bude Komise navrhnout jeho výši na 243 milionů eur. (Pro srovnání, v roce 2007 činil rozpočet SZBP 159,2 milionů eur).

REGIONÁLNÍ INICIATIVY V EVROPSKÉ POLITICE SOUSEDSTVÍ

Popis problematiky

Původní myšlenkou za vznikem Evropské politiky sousedství (EPS) bylo vytvoření pásu politicky a ekonomicky stabilních zemí v blízkém sousedství EU.⁶ Od začátku roku 2005 se tato politika realizuje prostřednictvím tzv. Akčních plánů, uzavíraných samostatně s jednotlivými zeměmi. Přes tento individuální přístup se již od počátku existence EPS hovoří o její jižní dimenzi (Středomoří a Blízký východ) a východní dimenzi (východní Evropa a jižní Kavkaz). Jednotlivé členské státy EU pak jsou, s ohledem na svoji vlastní geografickou polohu a zahraničně-politické zájmy, zastánci posílení té či oné dimenze.

V průběhu roku 2007 proběhla na půdě EU substantivní diskuse nad fungováním EPS a o možnostech jejího dalšího posílení.⁷ Jedním z pozorovatelných trendů se pak stává důraz na regionalizaci této politiky.

Nové iniciativy

- Středomořská unie: Iniciativa francouzského prezidenta Sarkozyho byla 20. prosince 2007 podpořena prostřednictvím tzv. Římské výzvy předsedy vlád Španělska a Itálie. 13.-14. července 2008 by se měl v Paříži uskutečnit zakládající summit Středomořské unie (U-Med). Francouzská administrativa již nyní pracuje na dílčích projektech, které by se v rámci U-Med měly realizovat. Tyto zahrnují projekty z oblastí energetiky, dopravy, udržitelného rozvoje, zemědělství, vědy, vzdělávání, výzkumu, zdravotnictví, hospodářství či civilní ochrany.⁸ Francie bude usilovat o financování některých těchto regionálních projektů z Nástroje Evropské politiky sousedství (ENPI).

- Strategie pro region Baltského moře: Švédsko by během svého předsednického období chtělo prosadit přijetí Strategie EU pro region Baltského moře. V rámci té by měly být cíleněji a účinněji využívány stávající prostředky (určené pro Evropskou politiku sousedství). Strategie by měla regionu (8 z 9 zdejších zemí jsou členy EU) pomoci nastartovat k rychlejšímu ekonomickému růstu. Důležitým tématem strategie by byla spolupráce v oblastech energetiky a životního prostředí. Švédsko bude tuto strategii silně akcentovat v osmnáctiměsíčním programu předsednického tria.

⁶ EPS se dnes týká zemí severní Afriky, Blízkého východu, jižního Kavkazu a východní Evropy. Jmenovitě: Maroka, Alžírsko, Tunisko, Egypt, Izrael, Palestinské samosprávy, Jordánsko, Sýrie, Libanon, Arménie, Ázerbajdžán, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina.

⁷ Podrobněji k tomuto tématu viz přehled SZBP za prosinec 2007, ke stažení na stránkách PI.

⁸ Pro podrobnosti viz TIC. č. 1140/2008, Paříž 4.2. 2008.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- Černomořská synergie: V dubnu 2007 přišla Evropská komise s iniciativou Černomořské synergie. Ta se v souvislosti o posunutí hranic EU do této oblasti má zaměřovat na hospodářský rozvoj regionu. Do regionálních projektů by kromě zemí EU (Řecko, Bulharsko, Rumunsko) měly být zapojeny též Ukrajina, Rusko, Moldavsko, Turecko a země jižního Kavkazu. 14. února 2008 se v Kyjevě uskutečnila první schůzka všech zúčastněných zemí na úrovni ministrů.

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU O SITUACI V GAZE

Popis problematiky

Blízkovýchodní mírový proces a záležitosti s ním spojené jsou ze strany (EP) jedním z nejsledovanějších zahraničně-politických témat. Jen během let 2006 a 2007 se k této problematice vyjádřil již pětkrát⁹, přičemž situace v Gaze je jedním ze základních bodů těchto prohlášení. Důvodem pro takovou pozornost ze strany EP je především tamní dlouhodobá humanitární krize.

Konflikt dvou palestinských hnutí, Hamásu a Fatáhu, vyvrcholil v červnu 2007 odvoláním vlády Hamásu a ozbrojenou okupací pásma Gazy tímto hnutím. Obsazení pásma Gazy trvá i nadále. Izrael na tuto okupaci zareagoval politikou izolace této oblasti, což vedlo ke zhoršení humanitární situace v Gaze. Sužující je zejména nedostatek léků a paliva. Nedostatek těchto komodit přímo ohrožuje životy Palestinců. V důsledku humanitární krize došlo ke stržení hraniční zdi mezi Gazou a Egyptem ve snaze získat zboží nezbytné pro uspokojení základních potřeb. 3. února 2008 však Egypt dostal situaci pod kontrolu a hranice opět uzavřel.

Usnesení Evropského parlamentu

EP se k tomuto tématu vyjádřil ve svém usnesení z 21. února 2008¹⁰, v němž dává najevo „hluboké znepokojení nad nesmírně vážnou humanitární krizí“. Domnívá se rovněž, že touto krizí je ohrožen blízkovýchodní mírový proces. Apeluje proto na hnutí Hamás, aby zabránilo opakovanému odpalování raket na izraelské území. Izrael je vyzýván k opětovnému otevření hranic a ukončení nezákonných vojenských akcí.

Jednání v institucích EU

K situaci v Gaze a blízkovýchodnímu mírovému procesu se vyjádřila také Rada. Ve svých závěrech z 28. ledna 2008¹¹ rovněž vyzývá obě strany k ukončení násilností a opětovnému otevření hranic. V protikladu k EP však nevyjadřuje obavy z možných důsledků pro blízkovýchodní mírový proces, naopak vyjadřuje svůj optimismus, když vítá opětovný počátek jednání mezi palestinskou samosprávou a Izraelem. Tvrdě pak odsuzuje pokračující osidlovací aktivitu Izraele na okupovaných územích. Tato

⁹ Poslední z těchto usnesení je z 11. října 2007 a je k dispozici [ZDE](#).

¹⁰ Plný text usnesení k dispozici [ZDE](#)

¹¹ Závěry Rady ke stažení [ZDE](#).

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

činnost je v rozporu s Cestovní mapou, programovým dokumentem blízkovýchodního mírového procesu, a podle Rady tak ohrožuje mír.

Rada konstatovala pokrok v akreditačním procesu mise EUPOL COPPS, jejímž cílem je podpora Palestinské civilní policie. Rovněž přislíbila zvážení znovuzahájení monitorovací mise pro pomoc na hranicích v Rafahu. EP ve svém usnesení volá právě po obnovení mise EU v Rafahu a podporuje zvážení jejího nového mandátu Radou. Dále žádá, aby byl vypracován energetický projekt pro pásmo Gazy s cílem zajistit zde energetickou soběstačnost. Zdůrazňuje význam nového mechanismu financování budování palestinského státu PEGASE, ačkoli je znepokojen ničením zařízení z něho financovaných. Pracovní skupina EP by proto ve spolupráci s Komisí a mezinárodními organizacemi měla prošetřit škody na infrastruktuře v pásmu Gazy s důrazem na zařízení financovaná EU.

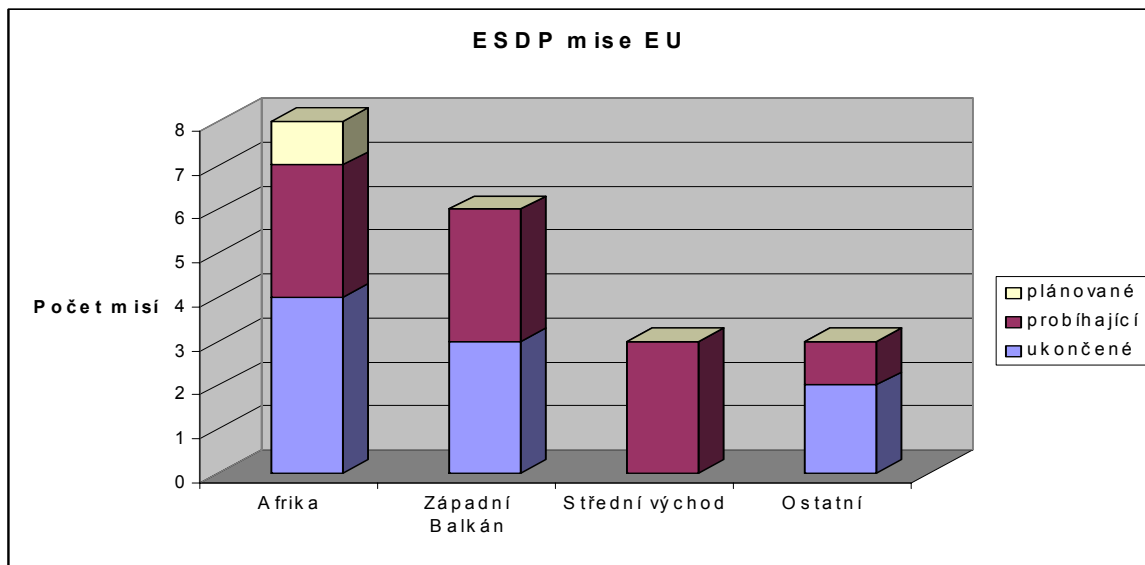
Další předpokládaný vývoj

Otázka blízkovýchodního mírového procesu bude opět předmětem jednání Rady 10. a 11. března 2008, v jejímž rámci by jako bod A mělo být schváleno rozšíření společné akce EUPOL COPPS.

ESDP MISE EU

Popis problematiky

EU se dosud v rámci své bezpečnostní a obranné politiky (ESDP) angažovala v 19 misích, z toho stále probíhá 10 misí. Další je plánována (Guinea Bissau).¹² Největší pozornost přitom EU věnuje Africe a západnímu Balkánu, nicméně některé operace jsou směřovány také do oblasti Středního Východu, příležitostně pak do Asie.



¹² Konkrétnější informace viz. kapitola ESDP mise v Guinea Bissau

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Probíhající ESDP mise

V Africe v současnosti probíhají 3 ESDP mise: v Čadu a Středoafričké republice (EUFOR TCHAD/RCA), a dvě mise v Kongu (EUPOL RD CONGO a EUSEC RD CONGO).

- Čadská mise je misí vojenskou, byla zahájena 28. ledna 2008 a jejím účelem je pomoc při stabilizaci situace v Dárfúru.¹³
- Obě konžské mise jsou poradními a pomocnými operacemi, jež mají napomáhat Demokratické republice Kongo při reformách armády, policie a soudnictví. Společně mají tvořit „synergický efekt“ při rekonstrukci konžských úřadů. Mise EUSEC, trvající od roku 2005, je pověřena pomocí při reformě armády. Operace EUPOL, zahájená v červenci 2007, se zabývá reformou policie.
- Další africká mise bude zahájena pravděpodobně v květnu tohoto roku. Jedná se o civilní misi v Guinea Bissau, jež naplní bude asistence při reformě bezpečnostních složek státu.

Na západním Balkánu jsou v současnosti aktuální rovněž 3 mise: 2 v Bosně a Hercegovině (EUROR – Althea a EUPM) a jedna v Kosovu (EU Planning Team in Kosovo).

- V Kosovu je v současnosti plánovacím týmem připravována budoucí civilní mise (EULEX KOSOVO), jejímž cílem bude monitorování a poradenství v oblasti vlády zákona (zejm. soudnictví a policie)¹⁴. O realizaci této společné akce bylo rozhodnuto 16. února 2008 a bude zahájena po 120 dnech od tohoto data.
- Bosenská mise EUFOR je vojenskou operací, jejímž cílem je udržování bezpečnosti na daném území. Mise byla zahájena v roce 2004. Mise EUPM byla zahájena v roce 2003 a byla první misí v rámci ESDP. Jedná se o policejní misi, jejímž úkolem vytvoření stabilního policejního uspořádání pomocí monitorování a inspekcí.

Tři aktivní mise vykonává EU také **na Blízkém východě**, 2 z toho v Palestině (EUPOL COPPS a EU BAM Rafah) a jednu v Iráku (Eujust Lex).

- Palestinská mise EUPOL COPPS je policejní misí s cílem asistence při vytváření stabilního policejního prostředí. V rámci operace EU BAM Rafah je monitorován hraniční přechod Rafah mezi Izraelem a Palestinskými územími.
- Irácká mise je civilní misí určenou k posílení vlády zákona a posilování respektu k lidským právům. Mise byla zahájena v roce 2005.

¹³ Bližší informace o této misí viz. Přehled SZBP leden 2008 a říjen 2007.

¹⁴ Bližší informace viz. Přehled SZBP leden 2008.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Poslední probíhající misí je operace v Afghánistánu (EUPOL AFGHANISTAN)

- Jedná se o policejní misi, zahájenou v červnu roku 2007, jejímž cílem je vytvoření stabilního policejního prostředí v Afghánistánu.¹⁵

Předpokládaný vývoj

Na jednání Rady 10. a 11. března 2008 je chystáno jako bod A přijetí rozšíření některých misí. Konkrétně se jedná o mise EUJUST LEX, EUPOL AFGHANISTAN, EUPOL COPPS a EUBAM Rafah. Dubnové jednání Rady má přinést schválení Operačního plánu pro misi v Guinea Bissau.

VYHLÁŠENÍ NEZÁVISLOSTI V KOSOVU

Popis problematiky

17. února 2008 vyhlásilo Kosovo jednostraně nezávislost na Srbsku. Tímto aktem se Kosovo dostalo do středu celosvětové pozornosti. Reakce mezinárodního společenství zůstávají kontroverzní. Ze členů RB OSN uznaly nezávislost Kosova USA, Francie, Velká Británie, naopak Rusko považuje jednostranné vyhlášení nezávislosti za „strašlivý precedent, který rozbíjí celý systém mezinárodních vztahů“ a rovněž Čína vyjadřuje „vážné obavy“ a doporučuje řešení přijatelné pro Srbsko i Kosovo.

Jednání v institucích EU

Rada pro obecné záležitosti a vnější vztahy jednala o věci Kosova na svém setkání 18. a 19. února 2008. Ve svých závěrech¹⁶ uvádí, že rozhodnutí o uznání či neuznání Kosova záleží na vůli té které země – upozorňuje na koncept suverenity podle Charty OSN a Helsinského závěrečného aktu, ale současně prohlašuje Kosovo za případ sui generis. Zároveň vyslovuje Rada ujištění o evropské budoucnosti západního Balkánu. Země EU zůstávají rozděleny ohledně uznání Kosova. Přesto se státy shodly na tom, že Kosovo bude moci čerpat z předvstupní pomoci EU.

Španělsko, Kypr a Rumunsko deklarovaly odmítavý postoj k uznání Kosova, podobně jako Slovensko a Řecko. K 7. březnu 2008 nebylo Kosovo dosud uznáno kromě výše zmiňovaných států EU ještě ze strany Bulharska, České republiky, Litvy, Maďarska, Malty a Portugalska. Tyto státy vesměs zaujímají opatrné stanovisko. Výjimkou je Litva, jež se chystá uznat Kosovo 10. března 2008.

¹⁵ Bližší informace viz. Přehled SZBP květen 2007.

¹⁶ Závěry k dispozici [ZDE](#).

Další předpokládaný vývoj

Kosovo je nyní pro EU klíčovou prioritou. Pozornost se nyní bude soustředit na právě zahájenou (16. února 20) misi EU v Kosovu. V rámci Rady pro všeobecné záležitosti vnější vztahy bude projednáváno na setkání konaném 10. a 11. března 2008. Co se týká dosažení konsenzu v rámci EU na uznání Kosova jako nezávislého státu, panuje naděje, že Kypr zmírní svůj postoj po prezidentských volbách, které proběhly na 24. února 2008. Rovněž Španělsko by mohlo po parlamentních volbách 9. března 2008 upravit svůj postoj. Neúspěch při dosahování konsenzu v této záležitosti by při podmínce jednomyslnosti mohl ohrozit budoucí evropská jednání o Kosovu.

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Přístupové rozhovory s Chorvatskem, kapitola 15 - Energie - [7123/08](#)

Datum: 29. 2. 2008

Typ dokumentu: Návrh společného postoje Rady Generálním sekretariátem LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument navrhuje společný postoj EU k 15. kapitole přístupových jednání. Dokument hodnotí pokrok a nedostatky Chorvatska v oblastech bezpečnosti dodávek, vnitřního energetického trhu, obnovitelných zdrojů, státní podpory uhelného průmyslu, nukleární bezpečnosti a ochrany před vyzařováním. Vymezuje kroky, jež musí být Chorvatskem podniknuty před uzavřením kapitoly.

Společný postoj Rady, kterým se mění společný postoj 2003/495/SZBP o Iráku – [6464/08](#)

Datum: 26. 2. 2008

Typ dokumentu: Společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Společný postoj prodlužuje a pozměňuje společný postoj z roku 2003, tak, aby odpovídal požadavkům rezoluce 1790 (2007) OSN. Postoj se týká výnosů z prodeje vyvezené ropy, ropných produktů a zemního plynu z Iráku a vynětí určitého majetku Iráku ze soudních a jiných řízení.

Společný postoj Rady, kterým se mění společný postoj 2005/440/SZBP o omezujících opatřeních vůči Konžské demokratické republice - [6726/08](#)

Datum: 26. 2. 2008

Typ dokumentu: Společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Společný postoj se týká prodlužování sankcí vůči Demokratické republice Kongo v souladu s aktuálním postupem RB OSN.

Nařízení Rady, kterým se obnovují a zpřísňují omezující opatření vůči Barmě/Myanmaru a zrušuje nařízení (ES) č. 817/2006 - [6271/08](#)

Datum: 19. 2. 2008

Typ dokumentu: Nařízení Rady přijaté podle hlavy V. Smlouvy o EU.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Obsah dokumentu: Vzhledem k zhoršující se lidsko-právní situaci v Barmě/Myanmaru přijímá Rada nová restriktivní opatření v oblasti dovozu a nákupu, vývozu, zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů a omezení financování některých podniků.

Civilní základní cíl 2010: Implementační plán 2008 - [6673/08](#)

Datum: 19. 2. 2008

Typ dokumentu: Zpráva Výboru pro civilní aspekty krizového managementu LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument vypracovaný Výborem pro civilní aspekty krizového managementu vymezuje implementaci Civilního základního cíle pro rok 2008.

EULEX Kosovo, revidovaný návrh komunikační a informační strategie – [6692/08](#)

Datum: 22. 2. 2008

Typ dokumentu: Návrh Sekretariátu LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument Sekretariátu směřovaný Výborem pro civilní aspekty krizového managementu navrhuje Public Relations strategii pro misi v Kosovu.

Společný postoj Rady 2008/104/SZBP, kterým se prodlužuje a mění společný postoj 2004/133/SZBP o omezujících opatřeních vůči extremistům z Bývalé jugoslávské republiky Makedonie – [úřední věstník L 36](#)

Datum: 8.2. 2008

Typ dokumentu: společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Společný postoj platný již od února 2004 se prodlužuje o dalších dvanáct měsíců a aktualizuje se též seznam osob, na které se vztahují omezující opatření (zákaz vstupu na území členských států EU).

Společný postoj Rady 2008/109/SZBP o omezujících opatřeních vůči Libérii – [úřední věstník L38](#)

Datum: 12.2. 2008

Typ dokumentu: společný postoj Rady přijatý podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Společný postoj Rady provádí na unijní úrovni rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1792 z prosince 2007, která upravila a dále prodloužila sankce zahrnující zbrojní embargo a cestování vybraných osob.

Společná akce Rady 2008/112/SZBP o misi Evropské unie na podporu reformy bezpečnostního sektoru v Republice Guinea-Bissau – [úřední věstník L 40](#)

Datum: 12.2. 2008

Typ dokumentu: společná akce Rady přijatá podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Během následujících měsíců bude do Guinea-Bissau vyslána civilní mise EU na podporu reformy bezpečnostního sektoru. Mise čítající na 15 evropských expertů z oblasti bezpečnostního sektoru by měla v zemi působit do května 2009 (s možností dalšího prodloužení).

Společná akce Rady na podporu mezinárodního nástroje k identifikaci a sledování pohybu nedovolených ručních palných a lehkých zbraní – [úřední věstník L 40](#)

Datum: 12.2. 2008

Typ dokumentu: společná akce Rady přijatá podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: Prostřednictvím společné akce bude částkou 300 000 eur podpořena činnost mezinárodního nástroje pro včasné identifikování a sledování nedovolených ručních palných a lehkých zbraní. Nástroj byl vytvořen Valným shromážděním OSN v prosinci 2005.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Prodloužení mandátů zvláštních zástupců EU pro Moldavskou republiku, střední Asii, oblast afrických Velkých jezer a pro Súdán – [úřední věstník L 38](#)

Datum: 12.2. 2007

Typ dokumentu: společné akce Rady přijaté podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: EU má dnes v deseti třetích zemích (či oblastech) své zvláštní zástupce, kteří zde zastupují zájmy EU. V únoru každého roku se na dalších 12 měsíců obnovuje či upravuje jejich mandát. 12. Února rozhodla Rada o prodloužení mandátů čtyř výše uvedených zvláštních zástupců, v nejbližší době bude rozhodnuto i o mandátech ostatních.

Společná akce Rady 2008/123/SZBP o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie v Kosovu – [úřední věstník L42](#)

Datum: 4.2. 2008

Typ dokumentu: společná akce Rady přijatá podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: EU jmenuje svého zvláštního zástupce (Pieter Feith) pro Kosovo. Za provádění svého mandátu zvláštní zástupce odpovídá Vysokému představiteli pro SZBP. Předpokládá se, že osobě vykonávající funkci zvláštního zástupce EU bude zároveň svěřena funkce Mezinárodního civilního zástupce (její vytvoření předpokládá Ahtisaariho plán, měla by být obdobou Vysokého představitele pro Bosnu a Hercegovinu – funkce vytvořené Daytonskou dohodou).

Společná akce Rady 2008/124/SZBP o Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX KOSOVO) – [úřední věstník L 42](#)

Datum: 4.2. 2008

Typ dokumentu: společná akce Rady přijatá podle hlavy V. Smlouvy o EU

Obsah dokumentu: EU přijala společnou akci o zřízení civilní mise EULEX Kosovo. Cílem civilní mise bude monitorování a poradenství v oblasti vlády zákona (zejm. soudnictví a policie) a bude mít i některé výkonné pravomoci v oblasti policejní správy, zachování veřejného pořádku, celní a pohraniční správy atd. Legislativní a finanční ustanovení týkající se mise viz [ZDE](#).

Nástroje SZBP – [6084/08](#)

Datum: 5.2. 2008

Typ dokumentu: pracovní dokument Rady

Obsah dokumentu: Jedná se o přehled všech nástrojů SZBP (společné akce a společné postoje, deklarace, demarše, zprávy vedoucích misí a Politický dialog se třetími zeměmi) realizovaných během roku 2007.

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2237, email: hlavacekk@psp.cz

Václav Štěrba, tel. 2237, email: sterbav@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz